

איתא מהרב הקדוש ר"מ מרימונוב וצוקלה"ה שבחדש מרחשון הם רוב גזירות מפני שאו נתחלקה מלכות בית דוד. ומן הסתם אינו רק לעונש רק שבו הזמן מסוגל לתקן זה. והענין דאיתא בגמרא (ראש השנה יא.) לר' יהושע י"ז באייר היה המבול ולר' אליעזר דבתשרי נברא העולם אותו היום י"ז במרחשון היה ואיתא תנו רבנן חכמי ישראל מונין למבול כרבי אליעזר ולתקופה כר' יהושע ופירש קש"י ותוספות למבול לשנות העולם מונין מתשרי והיה לו לומר לשנים או לשנות עולם ולמה תפיס לשון למבול שכבר עבר. אבל נראה שנרמז בזה דאיתא (תנחומא נח) אתה מוצא מן אותה שעה עד שבנה שלמה בית המקדש מ' יום היו עושין גשמים בכל שנה לשום המבול וכשבנה שלמה בית המקדש ביקש רחמים עליהם ופסקו מן העולם כ', שנאמר בירח בול כ', והיינו דודר המבול היו ראים לקבלת התורה שאו היה נשמת משה רבינו עליו השלום כמו שמרמז בגמרא (ותלין קלס.) משה מן התורה מנין בשגם גימטריא משה וכתוב והיו ימיו מאה ועשרים שנה. וכמו כן מפורש בוורד הקדוש (חלק ג' רסו א) דעתיד היה משה לקבל אורייתא בדרא דסופא כו', וכמו כן במדרש (שמות רבה פ' ל) ודעת דרכיך לא חפצנו שלא רצו לקבל התורה שהם דרכיו של הקב"ה וכתוב ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וגו'. ובוורד הקדוש (חלק א קיז א) רמזו בזה לענין אלף הששי תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא. והיינו שאו בימי המבול נבקעו כל מעינות תהום רבה מבועי דחכמה תתאה תורה שבעל פה וארובות השמים תרעי דחכמתא תורה שכתב שאו היו ראים לקבל התורה שכתב שהיה כלול בה כל התורה שבעל פה כמו שקיבל משה רבינו ע"ה אחר כך מהר סיני כמו שאיתא משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע

דקאי על תורה שבעל פה. דתורה שכתב מסר לכהנים בני לוי כמו שכתוב בוורד הקדוש (חלק ב' קלו ב נס"א) וכתוב ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום שתורידן ברמים שאם ישבו יהיו גשמי ברכה כפי שפירש רש"י, והיינו תורה כמו שאיתא בגמרא (בבא קמא יז.) אין מים אלא תורה. אך כיון שלא שבו וקלקלו נעשו מים הודונים ונשטפו וכמו שכתוב אחר כך ויהי המבול ארבעים יום. והיינו שבתשרי היה אור דא ראש השנה כמו שכתוב בתקונים (תי לו) וכמו כן במדרש רבה (פרשת אחרי) אורי בראש השנה שאו מתחיל התחדשות בדברי תורה אור עד שמיני עצרת שהוא נביע דאורייתא כמו שכתוב בתקונים (תי יג) שאו נקבע אור תורה שבעל פה התחדשות בדברי תורה ומאז הופך מ' יום לקבל והשפעה והתחדשות בדברי תורה בקביעות. וכן זמן הגשמים איתא (תענית ו.) יורה במרחשון יורה שמורה את הבריות להטיח כו'. ומרמז גם כן שמורה את הבריות לקבל על תורה באמת. וכן כתב המ"מ דקאזניץ וצוקלה"ה דמה שאמר בפרק קמא דתענית במעלת יום הגשמים קאי על שמיני עצרת שהוא נביע דאורייתא (כמו שנתבאר בראשית מאמר ט) וזהו שאמר שכן אותה שעה עד שבנה שלמה בית מקדש היו עושין מ' יום גשמים לשום מי המבול, והיינו שאם יזכו יוקבעו דברי תורה בלבם בהתחדשות בה' יום מיום שמיני עצרת שהוא נביע דאורייתא. ואם לא יזכו חס וחלילה יהיה מי מבול עד שבנה שלמה בית המקדש וכתוב, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים דבר ה' זו הלכה כמו שאמר (שבת קלח.) ושם היה לשכת הגזית שממנו יוצאה תורה לכל ישראל (סנהדרין פז.) ואז נתגלה לשלמה המלך ע"ה כל חכמה תתאה תורה שבעל פה חכמת שלמה וביקש רחמים עליהם ופסקו שיהיה לגשמי ברכה השפעה בדברי תורה וזהו שאמר חכמי ישראל מונין למבול כרבי אליעזר שאן

בוורד הקדוש (חלק א' ה' ב) והשייכות לחדש זה שהעסק בו לקבל עליו עול תורה באמת שעל ידי זה מעבירין ממנו כו', כמו שאמרנו. והיינו שיוקבעו הדברי תורה דשמיני עצרת נביע דאורייתא בלב וכמו שאמרנו. ואיתא (מדרש רבה ברכה) חייכם כל החכמה וכל התורה דבר א' קל הוא כל מי שמתירא אותי ועושה דברי תורה כל החכמה וכל התורה בלבו מניין שנאמר ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושים. יראת ה' טהורה עומדת לעד. הן יראת אדני היא חכמה. מביא ג' פסוקים אלו דעיקר החכמה היא היראה ולעשות הדברי תורה כמו שאמר בגמרא (ברכות יז.) ללומדיהם לא נאמר אלא לעושים לעושים לשמה שנאמר שכל טוב לכל עושים. והביא מה שנאמר יראת ה' טהורה עומדת לעד שעל ידי היראה יוקבעו הדברי תורה לעולמי עד כיון שהיראה עומדת לעד ויראת ה' היא חכמה. ולפיכך אמר המליך אות ג' בריח וחשון בשנה. וחדש זה היה המבול ואיתא בגמרא (נדה יג.) על פגם הברית בני מבול נינוה. וחדש זה הזמן לתקן פגם המבול וזה הפגם גורם העבדות וכמו שאמר (בראשית רבה פ' פד) נלך ונתפוס דרכו של עולם כנען שחטא לא לעבד נתקלל כו'. ופגם כנען הוא שגולד מחם דאיתא בגמרא (סנהדרין ע.) חד אמר רבעו ושימש בתיבה (כמו שאיתא שם קת.) וזה היה גם כן פגם הברית כיון שנאמר להם. ויצא ממנו כנען ונתקלל לעבד שחטא זה גורם העבדות. והשבטים חשדו את יוסף שאינו נקי מפגם זה מפני שאמר עליהם שהם נושאים עיניהם בבנות הארץ כמו שאיתא בבראשית רבה והם ידעו בעצמם שהם נקיים בזה וסברו שהוא פגום בזה דכל הפוסל במומו פוסל ומשום הכי מכרוהו לעבד. ומי שיתקן פגם זה בתורה הוא המסגל לזה יצאל מעבדות. ועיקר התיקון על ידי מדת היראה והפחד שהוא עסק וענין חדש זה כאמור:

שהעולם נברא בניסן מכל מקום זמן השפעת דברי תורה שהם מי המבול כשזוכין ונעשים גשמי ברכה השפעה בנביע דאורייתא. ועל זה הזמן בחשון כר' אליעזר. והזמן חודש מרחשון לקבל עליו עול תורה באמת ועיקר עול תורה הוא בלימוד תורה שבעל פה שיש בה צער גדול ונידוד שינה ומי שאוהב עושר ותענוג אינו יכול ללמוד תורה שבעל פה כמו שכתוב (תנחומא נח) ותנן כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו כו', ועל כן רוב הגזירות בחדש זה כדי שיקבלו התורה באמת. ויהיה המים גשמי ברכה מנביע דאורייתא כאמור:

בספר יצירה המליך אות ג' בריח כו', וחשון בשנה ודקין בנפש כו'. ובפירוש הראב"ד ז"ל כשחשב י"ב כוחות כנגד י"ב שבטים חשב ריח כנגד יוסף שבשעה שעמד בנסינו יצא ריחו מסוף העולם ועד סופו עיין שם ולא ביאר השורש. ונראה על פי מה שנאמר דריתו ביראת ה' וביוסף כתיב את האלהים אני ירא. וזה שאמר בגמרא (עירובין כא.) הדודאים נתנו ריח אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא. ומלשון בחורי ישראל נראה דקאי על פגם זה שהילדות והבחורות גורם וכן איתא בגמרא (סוטה מט.) מורחגא ריחא דחוניניתא א"ל בני סהרה יש כך. והוא גם כן על פי מה שנאמר והריתו ביראת ה' וכתוב יראת ה' טהורה עומדת לעד. וכשיש לו חוש הריח בשלימות מורה שיש בו יראה וטהרה ועל כן נאמר על הטהורים מפגם זה הדודאים נתנו ריח. ואמר המליך אות ג' בריח על פי מה שכתוב בוורד הקדוש (חלק ב' צא א) ג' רוא למדחל מקדשא בריך הוא כו', דרוא דיליה ה' תתאה. והשם נגד מדת מלכות הוא שם אדני"י כמו שכתוב בוורד הקדוש (חלק ג' יא ב) שמורה על יראה כמו שנאמר ואם אדונים אני איה מראי. וכן מדת מלכות מורה על יראה שבת דמע"ש איהי יראה ושריא בה יראה כמו שכתוב